

...для користі всього народу українського,
для піднесення його прав і вольностей
хочу я за допомогою Бога так чинити...

Іван Мазепа

1.

Розгулявся запах кави
Узбережжям Costa-Brava.
Don Juan ішов помалу,
Неквапливо серце грало.

Звузив око лиш на мить,
Далі глянув. Та блищить!
Нахилився, підняв монету
І заляк: анфас Мазепи¹.

Підтягнув куточки губ.
Круть на аверс: там — тризуб.
Груди спогадом здавило —
Щось важливе пробудило.

¹ Найпопулярніший у світовому мистецтві українець, що вплинув на всі наступні покоління українців. Завдяки Іванові Мазепі (1639–1709) вперше змінюється погляд на Україну в світі, її починають сприймати як самостійний суб'єкт історії. Саме він зміг довести до завершення концепт української незалежності в часи знищення її державності.

2.

Пригадав життя минуле,
Що ховалося під мулом...
Вірнопідданий корони
Діяв суто за каноном.

У чужій послом державі
Він одразу взявсь до справи.
Обмізковував новини
В представництві України.

Не прогавити б нічого...
Тож питався, що й до чого.
Де минуле, де свіжіше —
І ставало все ясніше.

Гарував, не лінувався,
У нове життя вписався.
Захопився ненароком —
І не встиг моргнути й оком,

Посольство Іспанії
м. Київ

Доки в корінь зазірав,
Серцем нехотя пристав.
Навіть гомін метушні —
Й те припало до душі.

Сумно, тяжко те сеньйору:
По закінченні дозору
Призвичаївся до змін —
Фотокартки зняв зі стін.

3.

— Гей, Хуане! Що знайшов?

Дон звільнився від оков:

«Hola, друже! Пощастило.

Ой, в душі моїй завило...».

(крутить монету в руці)

— ¿Sabes quién es²? — друг спитав

(на знак згоди Дон кивав), —

Є ідея: вип'єм кави...

Там розкажеш, в чому справа.

² Знаєш, хто це? (ісп.)

В гордовитій іпостасі

Сіли двоє на терасі:

«Camarero, por favor!».

— Як звичайно? Sí, señor.

(відповідає офіціант)

4.

Кривоносий Don Juan

Глянув пильно, як сапсан.

Носом шморгнув соковито...

Був відвертим цілковито:

«Хід подій добряче зваж.

Загадковий персонаж...

Українською Іван,

А по-нашому Хуан.

(передає монету другові)

Він же Джон, Йоганн чи Жан.

Знав таких, хто скаже «Ян»...

У відлунні тих подій

Пан Мазепа — лицедій.

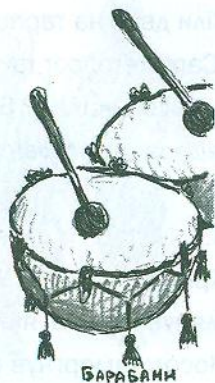
Costa Brava

ПЕЧАТКА

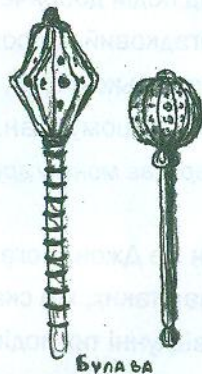
5.
«Зрадник», — кажуть московити.
Тим аби когось зганьбити...
Але ж як він їм допик?
Не вподобав їхній бік.

Бо не виконав наказу
І довів царя до сказу.
Не постане батько зроду³
Проти власного народу.
(друг кладе монету на стіл)

Інший погляд у русина —
Устрій свій, своя старшина.
І порядки, і суди —
Не за образом орди.

Волелюбні, гордовиті —
Українці міцно збиті.
Все смирення і покора —
На основі договору.

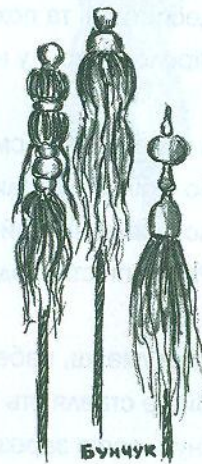

³ Словом, досить «братерства», що закінчувалося випаленою землею, всіяною трупами.

І не пнулися в неволю,
А чинили власну долю.
Бути часткою нероб?
І не прагнули... Чого б?

Щодо «вічного» злиття⁴ —
Є порушена стаття.
Сюзерен повівсь зухвало —
Захищати мав васала.

6.
Кацапстанські «ерудити»
Вчили всіх, як треба жити.
Носії лихої вдачі —
Одне плаче, друге скаче.

⁴ 16 пункт Коломацьких статей 1687 р. передбачав військову підтримку з боку Московського царства в разі ворожого нападу на територію Війська Запорозького. 1708 року виникла загроза польського вторгнення. Та будучи гарантом безпеки Гетьманщини, цар порушив договір, відмовивши в допомозі.

Так, зі свідчень тих часів⁵
Рівень розвитку просів:
Як при владі утвердяться —
Навперейми гоноряться,

І тоді вони хизливі,
Заздрі, жадібні, брехливі,
Деспотичні та похмурі...
Віроломство — у натурі.

А під владою — смиренні,
Бо у більшості злиденні
Лобуряки неохайні...
Раболіпність — одностайна.

І подумаєш, цабе! —
Вище ставляють себе.
Гнуть свою зарозумілість,
Демонструючи незрілість.

⁵ Зі щоденника очевидця, шведського й польського офіцера, шотландця за походженням, католика Патріка Ґордона (1635–1699), що перебував на службі в Московії з 1661 р.; там і прожив решту життя.

7.
Серед твані та боліт
Формувався їхній світ⁶.
Поколіннями тривога
Поневолює живого.

Культивуються умови,
Де невидимі окупи.
Волі, гідності немає,
Всяк слабкого обдирає.

Злісний, репаний народ
Нетерпимий до свобод:
Нищить за найменшу спробу
І таїть ненависть, злобу.

⁶ У I тис. до н.е. на тлі розквіту скіфської цивілізації простір майбутньої сусідньої Московії густо заселяли племена, що жили в первісно-общинному ладі й займалися переважно збиральництвом (тобто не вмiли обробляти землю, як землероби, чи розводити велику рогату худобу й коней, як кочівники). Варто взяти до уваги свідчення Геродота (V ст. до н.е.) про плем'я андрофагів (букв. людожерів, канібалів), що кочували на північ од Скіфії. Потім вони зайняли територію Залісся, можливо, це представники дяковської культури, предки племен меря та весь.